

Lärarhandledning

»Inte bara en lyckad debut alltså, utan en riktigt lyckad roman. En sån som det inte går att värja sig mot.«

EXPRESSEN

DE AFGHANSKA SÖNERNA

»Vacker berättelse om vardagsliv, rutiner, komplikationer, ensamheten i ett nytt land och nya vänskaper.«

DAGENS NYHETER

ELIN PERSSON

BONNIER
CARLSEN

Lärarhandledning till De afghanska sönerna av Elin Persson

Denna lärarhandledning är framtagen till Elin Perssons
De afghanska sönerna.

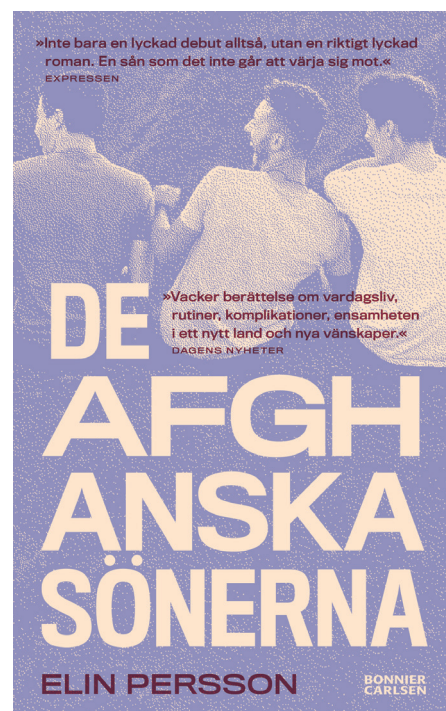
De olika uppgifterna är tänkta att användas på gymnasiet
och inom vuxenutbildningen.

Handlingen

Boken handlar om Rebecka som börjar arbeta på ett HVB-hem. Som ny på jobbet har hon fått gå introduktionskursen, där det noga betonas att hon ska lämna jobbet på jobbet och inte låta sig bli berörd. Men det är lättare sagt än gjort. Ibland när det blir för mycket flyr Rebecka ner till källargången vid grovsoprummet. Där sitter hon en stund och petar på den skrovliga betongväggen. Snart bildas det en hög med grått smul på golvet. På hemmet möter Rebecka tre killar från Afghanistan. Det är Ahmed som dansar snabbt med höfterna, Hamid som har Migrationsverkets brev på nattduksbordet och Zaher som rör sig tyst längs korridorerna i sina glittriga sandaler. Hon blir deras anhörig.

Introducera romanen

När *De afghanska sönerna* ska introduceras för eleverna kan en utgångspunkt vara att fundera över bokens titel och omslaget. Vad får eleverna för tankar om boken utifrån dessa?

Ta hjälp av följande frågor:

- Vad tänker du på när du hör titeln *De afghanska sönerna*?
- Vad föreställer bilden på omslaget?
- Vad tror du att boken kommer att handla om utifrån titel och bild på omslaget?

Låt eleverna fundera enskilt, därefter diskutera med en klasskompis. Lyft slutligen frågorna i helklass.

Det kan också vara bra att visa var Afghanistan ligger. Ta hjälp av exempelvis Google Maps.

Boksamtal i smågrupper

De afghanska sönerna är en bok som berör. Den väcker många frågor och passar därför bra att ha boksamtal om. Förslagsvis kan eleverna läsa enligt ett givet lässchema och vid varje lässtopp ges tillfälle att samtala om boken med några av klasskompisarna. Låt gärna samtalen äga rum i smågrupper om 5-6 personer. Under sin läsning får eleverna ta hjälp av följande frågor och anteckna det som de fastnat för.

- Vad är det du gillar i/med texten?
- Vad är det du ogillar i/med texten?
- Är det något du inte förstår eller undrar över?
- Finns det saker som upprepar sig/återkommer?
- Kan du koppla den lästa texten till något annat du läst, något du varit med om eller hört talas om?

Anteckningarna kan göras digitalt i ett dokument som eleverna delar med dig som lärare eller med papper och penna (se förslag på hur ett anteckningsdokument skulle kunna se ut här nedan). Anteckningarna blir utgångspunkt för samtalet i smågrupperna.

Gillar	Ogillar	Frågetecken	Mönster	Kopplingar

Vill man arbeta med lässtopp kommer här ett förslag på läs-schema med fyra stopp, vilket gör att man kan ha fyra boksamtal. Sidorna utgår från pocketversionen.

- Lässtopp 1: s. 5-45
- Lässtopp 2: s. 46-93
- Lässtopp 3: s. 94-139
- Lässtopp 4: s. 140-188

Diskussionsfrågor

Diskussionsfrågorna kan användas som ett komplement till boksamtalen men de kan också användas fristående. De sidhänvisningar som anges är till pocketversionen.

Om språket

- Hur skulle du beskriva språket i boken? Är språket en viktig del i boken?
- På sidorna 143-147 bryts berättelsen och läsaren får ta del av en journal. Hur är språket i journalanteckningarna jämfört med språket i boken i övrigt? Vilken effekt får detta sätt att bryta berättelsen? Hur påverkas du som läsare?

Om huvudpersonen

- Hur ser Rebecka på sig själv?
- Hur ser du på Rebecka? Vad får du veta om henne?
- Tycker du att Rebecka förändras/utvecklas under bokens gång? I så fall, på vilket sätt?

Om Ahmed, Hamid och Zaher

- Hur skulle du beskriva Ahmed?
- Hur skulle du beskriva Hamid?
- Hur skulle du beskriva Zaher?
- Förändras Ahmed, Hamid och/eller Zaher under handlingens gång? I så fall, hur?
- Känner du igen någon av karaktärerna i boken? Påminner de om någon du känner eller har träffat?
- Skulle du säga att skildringen av de tre killarna är realistisk? Varför, varför inte?

Om utanförskap

- Hur skildras utanförskap i boken?
- Vad är det som skapar utanförskap i boken?
- Vad kan skapa utanförskap i det verkliga livet?
- Är bokens skildring av utanförskap trovärdig?

Om samhörighet

- Vad är hemma för dig?
- Är det viktigt att känna att man hör hemma någonstans?
- Vad händer med de som aldrig får känna samhörighet med andra?
- Hur upplever du att Ahmed, Hamid och Zaher har påverkats av att tvingas lämna sitt hemland och sina familjer?

Om väntan

- De tre afghanska killarna lever i en sorts limbo. De väntar på besked om de ska få stanna i Sverige. Hur skildras denna väntan?
- Är skildringen trovärdig?
- Vilka tankar väcker skildringen hos dig?

Om klassificering

- *De afghanska sönerna* är klassad som en bok för Unga vuxna. Tycker du att denna klassificering stämmer eller skulle du säga att det är en bok för vuxna lika mycket som för unga vuxna?
- Vad är det som gör att boken klassificerats som Unga vuxna, tror du?
- Vad kännetecknar en bok för Unga vuxna?

Skrivuppgift - PM

Elin Perssons *De afghanska sönerna* är en bok som blivit omskriven i medier. I denna uppgift får eleverna ta del av olika recensioner och utifrån dem skriva ett PM, en utredande text. Då ett PM ska utgå från en frågeställning kan eleverna exempelvis utgå från denna:

- Hur har kritikerna tagit emot boken *De afghanska sönerna*?

Rubriken kan vara: Kritikernas syn på *De afghanska sönerna*.

Precis som alla andra texttyper följer ett PM en viss struktur. Det ska finnas en inledning, en huvuddel och en avslutning. I inledningen presenteras ämnet och frågeställningen. I huvuddelen presenteras fakta från de olika recensionerna (utgå från tre olika). Först kommer fakta från den första recensionen, därefter från den andra och avslutningsvis från den tredje. Här kan citat användas för att förstärka och tydliggöra. I avslutningen dras slutsatser utifrån den fakta man fört fram. Här ser man till att knyta an till den inledande frågeställningen och besvarar den.

Det finns många recensioner av *De afghanska sönerna*. Nedan följer några förslag som eleverna kan utgå ifrån. Lägg gärna till lokaltidningens recension av boken, om en sådan finns.

<https://www.expressen.se/kultur/bocker/pa-hvb-hemmet-mullrar-deras-flykt-och-angest/>

<https://nxt.kristianstadsbladet.se/kultur/stark-debut-om-ensamkommande-fran-afghanistan/>

<https://www.svd.se/lasvard-debut-om-arbetet-pa-ett-hvb-hem>

<https://www.dn.se/kultur-noje/portratt-av-dem-som-annars-bara-blir-statistik/>

Lärrarhandledningen är framtagen av Jenny Edvardsson, gymnasielärare i svenska och historia. På bloggen *Jenny på Wendes*, jennypawendes.blogspot.se, delar hon med sig av sitt arbete.